

[Landbrugsministeren.]

Som sagt, det er ingenlunde af Kærlighed til Ekspropriation, jeg foreslaar den anvendt. Det er for at faa Jord frem til rimelige Priser. Det er givet, at hvis Rigsdagen vedtager Love, der gaar ud paa Støtte til Oprettelse af Husmandsbrug og Udvidelse af bestaaende Brug, skabes der en stærkere Efterspørgsel efter Jord, hvilket — det siger sig selv — bringer Jordpriserne i Vejret. Det vilde meget let gaa saadan, som Hr. Brorsen anførte, at ved en saadan Efterspørgsel vilde Prisen stige ikke blot naturligt, men ogsaa unaturligt, fordi alle vilde benytte den stærke Efterspørgsel til at skruer Priserne i Vejret.

Men bortset derfra kan man bare se tilbage paa de Erfaringer, vi har gjort i de senere Aar. Jeg skal ikke gaa saa langt tilbage, jeg holder ikke af at gaa alt for langt tilbage, idet jeg mener, at enhver Tid omtrent har nok i sin Plage. Lad os nøjes med at gaa 10 Aar tilbage, de 10 Aar, hvori vi har haft den nuværende Jordlovgivning, den saakaldte 4. Oktober-Lovgivning.

Af de Erfaringer, man har gjort med Hensyn til Køb af Jord til Udstykning, har det, skønt man maa huske, at vi i den Tid har været inde i en meget stærkt nedad-gaaende Periode, en Periode, hvor Staten havde meget store Arealer til Raadighed, som den ikke behøvede at købe, og hvor derfor Efterspørgselen efter Jord ingenlunde var stærk — hvis vi fortsætter i samme Spor, kan den blive meget større i Fremtiden — vist sig, at der er en meget betydelig Forskel mellem den Pris, man har købt Jord for, og den Vurdering, Jorden var ansat til til Skat.

Det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal udtalte, at det var heller ikke Meningen, at man skulde have Skatteansættelse til Handelsværdien. Jeg mener nu, det er fuldkommen urigtigt overfor andre Mennesker og Samfundet at hævde en saadan Opfattelse. Det maa absolut være et Retfærdighedskrav, der stilles ikke alene af andre Samfundsborgere, men ogsaa af os Landbrugere. Der er ingen Mening i, at en Del af Jorden skal være fritaget for Skat, fordi man har for lav Vurdering.

Disse Erfaringer har vist, at med Hensyn til den Smule Jord, der er købt i Henhold til Loven af 4. Oktober i det gamle Land, altsaa Nord for Kongeaaen, ud over Lens- og Præstegaardsjorder, er Forskellen mellem Jordvurderingen og Købesummen ca. 30 pCt. i de 10 Aar, i Sønderjylland ca. 60 pCt.

Og vil man undersøge Forskellen mellem

Vurdering og Købesum for den Jord, som er købt efter den Lov, som blev vedtaget i Sommer — det er noget vanskeligt at faa det hele med, fordi det, hvor der er Bygninger paa, og der er solgt Hovedparceller, kan være noget vanskeligt at faa det oplyst, men hvor man kan faa det oplyst, viser Forskellen sig at være ca. 24 pCt., skønt man maa huske paa, at det meste af Jorden er daarlig og afsides beliggende Jord og selvfølgelig ogsaa i nogen Grad Jord, som ikke er i særlig god Kultur — det var nemlig Meningen, at man skulde anvende en Del af det store Beløb, de 10 Mill. Kr., til Grundforbedringer og Vej-anlæg i de Egne. Men hvor det kan opgøres, ligger Købesummen 24 pCt. over Jordværdien.

Og vil man undersøge, hvordan den gamle Husmandslov har virket i de 10 Aar; vil det, hvor man kan skaffe Oplysninger frem angaaende denne Lovs Virkninger, vise sig, at de Priser, man har faaet for Jorden, ligger ca. 37 pCt. over Jordvurderingen.

Det er altsaa de Erfaringer, man har her for Statens Vedkommende, og de Erfaringer, vi har fra det praktiske Liv, siger det samme. Jeg har for øvrigt ogsaa en anden Erfaring, som jeg vil nævne for Tingets Medlemmer, fordi den er karakteristisk ikke mindst i denne Tid. De ved nok, at det fra forskellig Side bliver slaaet fast, at navnlig Skovene og de store Gaarde er saa forurettede af Over-Skyldraadet, af Vurderingsmyndighederne, at de er ansat til en ganske urimelig høj Ejendomsskyldvurdering.

Jeg ved, at et stort Gods for en Tid siden ønskede at sælge et betydeligt Areal Skov. Og da man nu ved, hvordan de hævder, at de er forurettede af Skatte-myndighederne, at de er sat i for høj Ejendomsskyld, skulde man mene, at der dog her vist var et nogenlunde rimeligt Forhold mellem Købesum og Ejendomsskyldvurdering. Det viste sig her som i andre Tilfælde, at naar de skal sælge, regner de med, at Skoven er 33 pCt. mere værd end, hvad den er ansat til i Skat.

Jeg vil hævde som min Opfattelse, at det er en ganske urimelig Forskel, og hvis det ikke er muligt at skaffe Jord frem til Priser, som ligger betydelig nærmere ved Jordværdien, end Erfaringen her viser vi har kunnet, er der god Grund til, at man søger at opnaa dette paa en eller anden Maade, og jeg ser ingen anden Udvej end Ekspropriation.

Hvis det ærede Medlem Hr. Madsen-